

Fynd av sällsyntare fjärilar jämte anteckningar om några av dem.

Av

Frithiof Nordström.

De flesta av de här uppräknade fjärilarna äro tagna på Runmarö, i Stockholms skärgård, vid varje art angivet med ett R. Alla äro tagna under 1916, så vida ej annat anges.

Pygæra anastomosis L. Nykläckt ♀ R. 17/7.

Orgyia gonostigma F. Larver, 6—8 mm. långa, tagna vid Tumba i Södermanland på små björkar i en mosse, september 1915. Intogos, efter övervintringen, $29/3$ 1916 i varmrum. En ♂ kläckt $17/5$, en ♀ $18/5$. Efter några timmars copula $18/5$, började ♀ genast avsätta äggen utanpå kokongen, på vilken hon kvarblev till sin död. Äggen lades i en oregelbunden klump, glest höljda med ludd från ♀:s bakkropp, som ideligen gneds fram och tillbaka över äggen, så snart några voro lagda. Själva äggen äro ej håriga, såsom säges i KLÖCKERS »Sommerfugle». Ägget är gråvitt, klotformigt, något plattat vid mikropylen, denna omgiven av en kritvit ring, vilken utåt småningom övergår i sidofärgen, härigenom framstår mikropylen något mörkare än ägget i övrigt. Den $9/6$ kläcktes de första larverna, $10/6$ de flesta, $11/6$ de återstående, äggstadiet således 22—24 dagar. De nykläckta larverna åto att börja med upp en stor del av äggskalens. Från mitten av juli upphörde larverna att äta och gömde sig helst inom hoptorkade blad. Då de i oktober utsattes för vintern, voro

de visserligen något hopskrumpna, men vid fullt liv och äro så ännu ($^{30}/_4$ 1917). Däremot började en larv av förra generationen (av dem som tagits hösten 1915), som sedan början av april suttit stilla inom några hopsprungna blad, $^{18}/_7$ att åter äta, plötsligt uppvaknad ur sin mer än 3 månaders letargi, var i slutet av augusti fullvuxen och borde således lämnat imago i september, om den ej fallit offer för en tarmsjukdom. En skenbar 2:dra generation skulle på så sätt uppstått.

Lymantria monacha L. 4 ♂ R. $^{21}/_7$ — $^7/_8$, ljusfångst.

Dendrolimus pini L. 6 st. ägg på översidan av ett blåbärsblad. R. $^{29}/_7$. Ville ej äta blåbärsblad, utan uppföddes med tall. 3 dogo, 3 äro nu ($^{30}/_4$ 17) fullvuxna, en inspunnen.

Arsilonche albovenosa GOEZE. R. Larver på strandråg.

Acronycta cuspis HB. ♂ R. $^{28}/_6$, ♀ $^{15}/_7$.

Agrotis strigula THNB. Båda könen vanliga. R. $^{17}/_7$ — $^{28}/_7$.

A. subsequa HB. (*orbona* HFN.). Nykläckt ♂. R. $^8/_8$.

A. candelarum STGR. ♂ R. $^{17}/_7$, ♀ $^{19}/_7$.

A. depuncta L. ♂ R. $^5/_8$.

A. ypsilon ROTT. Avflugan ♀, R. $^9/_7$.

A. vestigialis ROTT. ♀ R. $^{28}/_8$. Larver, uppfödda med gräs, dogo fullvuxna i oktober.

A. prasina FABR. Båda könen tämligen vanliga. R. $^8/_7$ — $^8/_8$. Larverna lätta att driva, då man får imagines nov.—dec.; äta gärna *Taraxacum*, *Rubus*, *Rumex*, *Polygon. aviculare*, ävensom blomkål.

Mamestra nebulosa HUFN. Flera ex. av båda könen. R. $^{13}/_7$ — $^{28}/_7$.

M. glauca HB. Flera ex. på blommande syren. R. $^{26}/_6$ — $^3/_7$. Dessutom några larver på sälg och blåbär, vilka förpuppade sig i långa gångar i mossan, som beskrivits i Ent. Tidskr. 1916, 176.

Dianthoecia proxima HB. 2 ♂, 1 ♀ R. $^{10-21}/_7$, märkvärdigt nog på lockbete, där *Dianthoecia*-arterna eljest ej bruka infinna sig.

D. albimacula BKH. Vanlig på blommande *Silene nutans*. R. $^{20}/_6$ — $^{26}/_7$. Larverna senare i och på frukterna.

D. nana ROTT. 3 ♀ på *Silene nutans*. R. $^{27}/_6$ — $^{18}/_7$.

Miana bicoloria VILL. Ett 20-tal ex. mest ♂, där-

bland även *ab. furuncula* HB., *rufuncula* HW., och en ♂ *insulicola* STGR. R. $^{19}/_7 - ^8/_8$.

Cælena matura HUFN. Vanlig, dock endast en ♀. R. $^{26}/_7 - ^8/_8$.

Hadena sublustris ESP. Det vanligaste nattflyt på lockbete. Kunde vissa kvällar räknas i 100-tal. R. $^{28}/_6 - ^{28}/_7$.

H. gemina HB. med *ab. remissa* TR. Flera ex. R. $^{3-18}/_7$.

Polia polymita L. En ♂ R. $^{20}/_8$, ♀ ex larva $^5/_9$.

Dasypolia templi THNBG. 2 ♂ togs i Tumba $^{28}/_9$ och $^8/_10$. Ljusfångst. Synes 1916 ha förekommit litet varstades i Stockholmstrakten.

Dichonia aprilina L. En larv vid Eknäs, Värmdö, i maj.

Hyppa rectilinea ESP. Flera ex. på blommande syren och lockbete $^{26}/_6 - ^{18}/_7$. Försök att driva larverna misslyckades, samtliga dogo på senhösten som fullvuxna.

Caradina grisea EV. Vanlig på lockbete och i rum. R. $^{20}/_6 - ^{19}/_7$. Larven lätt att driva, då man får imagines i nov. —dec. Puppen inom en rymlig, seg kokong bland mossor. Larven födes med lätthet med *Taraxacum*.

Tæniocampa stabilis VIEW. Larver i juni vid Eknäs på Värmdö.

Dyschorista suspecta HB. Larver på asp och sälg mellan hopspunna blad. Eknäs, Värmdö, juni. Imagines: R. $^{15}/_7 - ^5/_8$.

Orrhodia vau-punctatum ESP. var mycket vanlig i Tumba $^{12-23}/_4$, de flesta dock med mer eller mindre kantstötta vingor: både ♂♂ och ♀♀.

Calocampa solidaginis HB. Larver i juni på blåbärsris vid Eknäs, Värmdö och på Runmarö.

Zanclognatha emortualis SCHIFF. En ♀ R. $^{12}/_7$.

Herminia derivalis HB. En ♂ R. $^8/_8$.

Cymatophora octogesima HB. En ♂, 2 ♀, R. $^{28}/_6 - ^{15}/_7$.

C. fluctuosa HB. Flera ex., mest ♀, R. $^9-31/_7$.

Acidalia deversaria HS. En ♀ ex larva, Bromma, Stockholm.

Larentia tæniata STPH., i flera ex. tagna nattetid på blommande tistlar eller lockbete. R. $^{31}/_7 - ^8/_8$.

L. olivata BKH. En ♀, R. $\frac{8}{8}$.

L. suffumata HB. Två ♀, R. $\frac{28}{6}$ och $\frac{4}{7}$.

L. galiata HB. En ♀, R. $\frac{5}{8}$.

L. hydrata TR. Två ♀, R. $\frac{27}{6}$. En larv i *Silene nutans*-kapsel.

L. silaceata SEB. En ♀, 2 ♀, R. $\frac{28}{6}$ — $\frac{12}{7}$.

L. rubidata F. En ♀, R. $\frac{14}{7}$.

Chloroclystis chloërata MAB. Ny för Sverige. Tumba ex larva. Larver i slånblommor och -knoppar. Gulgrön med brunt huvud och nackplåt, bred, rödbrun rygglinje, stundom avbruten, särskilt å de mittersta lederna, sidolinje gråaktig eller saknas. Torde förekomma litet varstades, där näringsväxten finnes, men är väl hittills förbisedd eller hopblandad med *rectangulata* L., som fjäriln mycket liknar. Har även samma flygtid som denna, Troligen övervintrar ägget, ty de larver, jag i början av maj fann, voro ej mer än halv vuxna och hade då redan ätit ur flera knoppar. — Arten är närmast funnen i Norge (Se Ent. Tidskr. 1902, 48, där även fjäriln finnes beskriven, jämförd med *rectangulata* L.) och i några exemplar i Danmark.

Selenia tetralunaria HUFN. såg jag på Rummarö, men fick ej tag i fjäriln, som räddade sig in i en syrénhäck.

Semiothisa liturata CL. tog jag på Rummarö $\frac{27}{6}$ i ett helt mörkbrunt exemplar, utan annan teckning än det gula bandet på vingarna, *ab. nigrofulvata* COLLINS.

Hibernia aurantiaria ESP. En ♀ ex larva $\frac{1}{11}$. Larven tagen vid Eknäs, Värmdö, på blåbär och härmed uppfödd.

Boarmia ribeata CL. En ♂, R. $\frac{8}{8}$, *jubata* THNBG. 3 ♂, 4 ♀, R. $\frac{31}{7}$ — $\frac{10}{8}$.

Thamnonoma wauaria L. *ab. fuscaria* THNBG. Sotbrun, framvingarnas framkant gulbrun, utom nära spetsen, R. $\frac{26}{7}$ ex larva.

Nola confusalis HS. En larv, tagen på Runmarö 1916, gav genom drivning av den övervintrande puppan imago $\frac{15}{4}$ 1917, en ♂. Då larven, kokongen och näringsväxten mera överensstämde med de beskrifningar, som lämnas för *Nola strigula* SCHIFF. i AURIVILLIUS', BERGE-REBELS, SEITZ' och SPULERS handböcker, blev jag fundersam, om jag bestämt larven rätt, men ♂:s antenner och bakvingens från övriga svenska Noli-

der avvikande ribbförgrening (vilken senare särskilt framhålles av AURIVILLIUS och SPULER) peka tydligt på *confusalis*. *Strigula* skall dessutom övervintra som larv. — Larven togs $^{28}/_7$, då han satt till hälften inkrupen i knoppen till en lindblomma; fick sedan lindblommor till föda, åt även något av skärmbladet, men höll sig helst till blomknopparna, som uråtos genom ett hål från sidan, knappt tillräckligt för larven att tränga sig in genom. I ovan citerade litteratur anges endast ek, särskilt buskar, som larvens näringsväxt, SPULER citerar dessutom PABST, som funnit larven på blåbär. *Strigulas* larv skall däremot, utom på ek, även vara funnen på *lind* och bok. Tiden för larvens förekomst uppges olika till juni, juli, augusti, SEITZ säger »om hösten». — Färg gul med 5 mm. långa, fina, glest ställda hår, utom de kortare, styva håren på vårtorna. Huvud gulbrunt med gul $\wedge$ -formad teckning; nackplåt liten, ljusbrun med fin, ljusare delningslinje; rygglinje fin, ljusbrun, börjar vid 2-thoracalleden, i framkanten av abdominalsegmenten 1, 3, 7 och 8 med en liten mörkbrun, tväreställd, trekantig fläck med spetsen bakåt; sidorygglinjen vitgul, å abdominalsegmenten 1, 3 och 5 med brun fläck eller skuggning i nederkanten; sidolinjen vitgul. Larven var $^{28}/_7$ 10 mm. lång, tillväxte till ungefär 12 mm. och gjorde sedan, $^6/_8$, sin kokong vid en kvist, en ordentlig, båtformig kokong, som man är van att finna hos *cucullatella* L., täckt av avgnagda spånor av barken, varigenom den fick barkens bruna färg. Enligt litteraturuppgifterna skall puppan vila i en spånad, inblandad med bladpartiklar eller gjord av lavar. Vad *cucullatella* beträffar, göres kokongen med hjälp av det material, som för tillfället finnes till hands, vilket väl i de flesta fall är barken av en kvist, men kan även göras av bladpartiklar o. d., dock alltid båtformig, så omnämner LJUNGDahl (Ent. Tidskr. 1915, 26) en larv, som använde luddet på undersidan av ett oxelblad till sin »båt»; om hösten faller då puppan med bladet till marken och övervintrar där. Hos SEITZ, där *strigula* och *confusalis* räknas till skilda släkten, den förra till *Roeselia* HBN., den senare till *Celama* WKR., framhålles, att hos *Roeselia*-släktet göres en båtformig kokong med invävda barkflisor, hos *Celama* åter vilar puppan i en spånad av

bladpartiklar, för *confusalis* vidkommande tillökad med upp-
giften: mellan blad. Antingen tyckes således *confusalis*-
larven hylla den kända satsen: *variatio delectat*, eller också
äro *confusalis*- och *strigula*-larverna hopblandade.

Arctia aulica L. En nykläckt ♀, R. $\frac{8}{7}$.

Oeonistis quadra L. Larv. R.